

Spis treści

Wykaz akronimów	xiii
Wykaz skrótów	xv
Wstęp	xvii
1. Droga Polski do Unii Europejskiej (<i>Artur Nowak-Far</i>)	IX-1
1.1. Wkład Polaków w rozwój idei integracji europejskiej	IX-1
1.2. Wczesna faza stosunków Polski i Wspólnot (1988–1990)	IX-4
1.3. Stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami	IX-6
1.3.1. Układ stowarzyszeniowy jako element procesu akcesyjnego	IX-6
1.3.2. Charakterystyka postanowień Układu stowarzyszeniowego	IX-7
1.3.3. Instytucje stowarzyszenia	IX-10
1.3.3.1. Rada Stowarzyszenia	IX-10
1.3.3.2. Komitet Stowarzyszenia	IX-11
1.3.3.3. Parlamentarny Komitet Stowarzyszenia	IX-11
1.4. Przygotowanie do negocjacji akcesyjnych	IX-12
1.5. Polska infrastruktura instytucjonalna negocjacji akcesyjnych	IX-16
1.6. Negocjacje akcesyjne	IX-17
1.6.1. Otwarcie negocjacji	IX-17
1.6.2. Organy negocjacji w Polsce	IX-17
1.6.3. Zamknięcie negocjacji i okres przejściowy.....	
Procedura informowania i konsultacji oraz status aktywnego obserwatora	IX-22
1.7. Prawidłowości rozwoju procesu integracji Polski z Unią Europejską	IX-24
Literatura uzupełniająca	IX-25
Podstawowe dokumenty	IX-26
Pytania podsumowujące	IX-27

2. Traktat akcesyjny (<i>Jan Barcz</i>)	IX-28
2.1. Struktura dokumentów akcesyjnych	IX-28
2.2. Charakter prawny dokumentów akcesyjnych	IX-31
2.3. Procedura przygotowania Traktatu akcesyjnego i jego wejścia w życie	IX-32
2.4. Struktura Traktatu akcesyjnego podpisanego w dniu 16 kwietnia 2003 r.	IX-33
2.4.1. Traktat o przystąpieniu (Traktat akcesyjny <i>sensu stricto</i>)	IX-36
2.4.2. Akt dotyczący warunków przystąpienia	IX-38
2.4.2.1. Zasady określone w Akcie	IX-38
2.4.2.2. Zmiany w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	IX-39
2.4.2.3. Zmiany w prawie pochodnym	IX-40
2.4.2.4. Postanowienia tymczasowe	IX-41
2.4.2.5. Postanowienia dotyczące wprowadzenia Aktu w życie	IX-43
2.4.2.6. Protokoły dołączone do Aktu	IX-44
2.4.2.7. Akt końcowy	IX-45
2.5. Ratyfikacja Traktatu akcesyjnego w Polsce	IX-48
Literatura uzupełniająca	IX-49
Podstawowe dokumenty	IX-49
Pytania podsumowujące	IX-49
3. Warunki przystąpienia Polski do Unii Europejskiej:	
okresy derogacyjne (<i>Arkadiusz Michoński</i>)	IX-51
3.1. Wprowadzenie	IX-51
3.2. Swobodny przepływ osób	IX-54
3.3. Swobodny przepływ kapitału	IX-55
3.4. Prawo spółek	IX-56
3.5. Polityka konkurencji	IX-58
3.6. Rolnictwo	IX-59
3.6.1. Kwestie finansowe	IX-59
3.6.2. Wymagania sanitarne	IX-61
3.7. Polityka transportowa i transport drogowy	IX-62
3.8. Podatki	IX-63
3.9. Energia	IX-64
3.10. Środowisko	IX-65
3.11. Budżet i finanse	IX-67
3.12. Dostosowania instytucjonalne	IX-68
3.13. Podsumowanie	IX-70

Literatura uzupełniająca	IX-71
Podstawowe dokumenty	IX-71
Pytania podsumowujące	IX-71

4. Konstytucyjne uwarunkowania członkostwa Polski

w Unii Europejskiej (<i>Jan Barcz</i>)	IX-73
4.1. Postanowienia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.	IX-73
4.2. Konstytucyjny akt integracyjny	IX-75
4.3. Decyzja Polski przekazaniu Unii Europejskiej kompetencji organów władzy państwowej w niektórych sprawach	IX-76
4.3.1. Konstytucyjna podstawa podjęcia decyzji	IX-76
4.3.2. Legitymacja demokratyczna podjęcia decyzji	IX-79
4.3.2.1. Pojęcie ratyfikacji i procedura ratyfikacyjna	IX-79
4.3.2.2. Wyrażenie zgody w drodze ustawy na ratyfikowanie umowy międzynarodowej	IX-82
4.3.2.3. Wyrażenie zgody w drodze referendum ogólnokrajowego na ratyfikowanie umowy	IX-83
4.4. Określenie zakresu kompetencji organów władzy państwowej przekazywanych Unii Europejskiej	IX-84
4.5. Konstytucyjne problemy stosowania prawa Unii Europejskiej w polskim krajowym porządku prawnym	IX-86
4.5.1. Związanie się przez Polskę prawem Unii Europejskiej	IX-86
4.5.2. Wieloskładnikowy charakter prawa obowiązującego w Polsce	IX-87
4.5.3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej a prawo Unii Europejskiej	IX-88
4.5.4. Prawo pierwotne Unii Europejskiej w krajowym porządku prawnym Polski	IX-91
4.5.5. Prawo pochodne Unii Europejskiej w polskim krajowym porządku prawnym	IX-93
4.6. Postulat zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej	IX-97
4.6.1. Wyzwania ustrojowe związane z członkostwem	IX-97
4.6.2. Przystąpienie Polski do strefy euro	IX-98
4.6.3. Inne ważne problemy	IX-101
4.6.4. Nowelizacja <i>ad hoc</i> czy nowy rozdział w Konstytucji – „Polska w Unii Europejskiej”?	IX-105
Literatura uzupełniająca	IX-106
Podstawowe dokumenty	IX-107
Pytania podsumowujące	IX-108

5. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w polskim systemie prawnym (<i>Mirosława Kapko</i>)	IX-110
5.1. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w okresie przedakcesyjnym	IX-110
5.1.1. Ramy instytucjonalne procesu dostosowawczego	IX-111
5.1.2. Wybrane problemy utrudniające zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej	IX-112
5.2. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w wyniku działania ustawodawcy	IX-116
5.2.1. Przyjmowanie i stosowanie procedur ustawowych i wewnątrzadministracyjnych	IX-116
5.2.2. Techniki implementacji i wykonywania prawa Unii Europejskiej przez prawo polskie	IX-120
5.3. Mechanizmy konsultacji i rozwiązywania konfliktów	IX-130
5.3.1. Mechanizmy konsultacji z instytucjami Unii Europejskiej oraz innymi państwami członkowskimi	IX-130
5.3.2. Mechanizmy rozwiązywania konfliktów	IX-134
5.4. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w wyniku praktyki sądowej	IX-135
5.4.1. Praktyka sądów polskich	IX-135
5.4.2. Postępowania przed sądami unijnymi	IX-142
5.4.2.1. Praktyka udziału Polski w postępowaniach przed sądami unijnymi	IX-142
5.4.2.2. Koordynacja udziału Polski w postępowaniach przed sądami wspólnotowymi	IX-147
Literatura uzupełniająca	IX-149
Podstawowe dokumenty	IX-151
Pytania podsumowujące	IX-153
6. System koordynacji polityki Polski wobec Unii Europejskiej po akcesji (<i>Artur Nowak-Far</i>)	IX-154
6.1. Wprowadzenie	IX-154
6.2. Rola Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych	IX-154
6.3. Rola Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	IX-157
6.4. Współpraca rządu z Sejmem i Senatem w sprawach Unii Europejskiej	IX-160
6.5. System legitymizacji działań administracji wobec partnerów społecznych oraz system litygacyjny	IX-160
6.5.1. System legitymizacji wobec partnerów społecznych	IX-160

6.5.2. System litygacyjny	ix-162
6.6. Podsumowanie	ix-163
Literatura uzupełniająca	ix-163
Podstawowe dokumenty	ix-164
Pytania podsumowujące	ix-165
7. Udział Sejmu i Senatu w zarządzaniu sprawami Unii Europejskiej (<i>Anna Pudło</i>)	ix-166
7.1. Unijne regulacje dotyczące udziału parlamentów państw członkowskich w sprawach Unii Europejskiej	ix-166
7.1.1. Rozwój regulacji wspólnotowych a następnie unijnych	ix-166
7.1.2. Postanowienia TUE i TFUE odnoszące się do parlamentów państw członkowskich	ix-169
7.1.3. Parlamente państw członkowskich w świetle postanowień Protokołu (nr 1) w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej	ix-171
7.1.4. Parlamente państw członkowskich w świetle postanowień Protokołu (nr 2) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności	ix-172
7.2. Krajowa regulacja udziału Sejmu i Senatu w sprawach Unii Europejskiej	ix-174
7.2.1. Umacnianie mechanizmów współdziałania parlamentów i rządów w sprawach Unii Europejskiej	ix-174
7.2.2. Struktury w Sejmie i Senacie zajmujące się sprawami Unii Europejskiej	ix-176
7.2.2.1. Komisja do spraw Unii Europejskiej w Sejmie	ix-176
7.2.2.2. Komisja Spraw Unii Europejskiej w Senacie	ix-177
7.2.3. Zakres informowania Sejmu i Senatu przez rząd	ix-177
7.2.4. Udział Sejmu i Senatu w wypracowaniu polskiego stanowiska w sprawach Unii Europejskiej dla rządu	ix-178
7.2.4.1. Wypracowanie opinii w trybie art. 7 ustawy	ix-178
7.2.4.2. Wypracowanie opinii w trybie art. 8 ustawy	ix-179
7.2.4.3. Wypracowanie opinii w trybie art. 10 ust. 2 ustawy	ix-179
7.2.4.4. Wypracowanie opinii w trybie art. 11 ust. 1 ustawy	ix-179
7.2.4.5. Wypracowanie opinii w trybie art. 12 ustawy	ix-180

7.2.4.6. Niezasięgnięcie opinii Sejmu i Senatu przez rząd	IX-180
7.2.4.7. Postanowienia nowej ustawy odnoszące się do udziału parlamentu w kształtowaniu stanowiska Polski na forum Unii Europejskiej	IX-181
7.2.5. Udział Sejmu i Senatu w wykonywaniu prawa Unii Europejskiej	IX-182
7.2.6. Współpraca w zakresie opiniowania kandydatów na najwyższe stanowiska w Unii Europejskiej	IX-183
7.2.7. Udział Sejmu i Senatu w kontroli poszanowania zasady pomocniczości	IX-184
7.2.8. Postanowienia ustawy odnoszące się do procedur kładek z zastrzeżeniem „zatwierdzenia” przez państwa członkowskie i procedury wystąpienia z UE	IX-184
Literatura uzupełniająca	IX-185
Podstawowe dokumenty;	IX-186
Pytania podsumowujące:	IX-186
 8. Udział organów samorządowych i partnerów społecznych w zarządzaniu sprawami Unii Europejskiej	
(Anastazja Gajda)	IX-187
8.1. Wprowadzenie	IX-187
8.2. Polskie organy regionalne i lokalne w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej	IX-188
8.2.1. Pozycja ustrojowa samorządu terytorialnego w Polsce	IX-188
8.2.2. Współpraca między organami regionalnymi i lokalnymi a rządem	IX-190
8.2.2.1. Rola Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego	IX-191
8.2.3. Współpraca między organami regionalnymi i lokalnymi a parlamentem	IX-195
8.2.4. Rola Komitetu Regionów w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej	IX-195
8.2.4.1. Udział przedstawicieli organów lokalnych i regionalnych w Komitecie Regionów	IX-197
8.2.5. Lobbing polskich organów regionalnych i lokalnych w Unii Europejskiej. Przedstawicielstwa polskich regionów w Brukseli	IX-199

8.3. Udział partnerów społecznych w zarządzaniu sprawami Unii Europejskiej	IX-201
8.3.1. Regulacje dotyczące partnerów społecznych w Polsce	IX-203
8.3.2. Możliwości udziału partnerów społecznych w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej	IX-205
8.3.2.1. Rola Trójstronnej Komisji do spraw Społeczno-Gospodarczych	IX-205
8.3.2.2. Procedura wyłaniania polskich kandydatów do Komitetu Ekonomiczno-Społecznego	IX-206
Literatura uzupełniająca	IX-207
Podstawowe dokumenty	IX-208
Pytania podsumowujące	IX-208
 9. Polska wobec reformy ustrojowej Unii Europejskiej	
(<i>Jan Barcz</i>)	IX-209
9.1. Wprowadzenie	IX-209
9.2. Traktat z Nicei	IX-211
9.3. Konwent Unii Europejskiej, Konferencja Międzyrządowa 2003/2004 i Traktat konstytucyjny	IX-212
9.4. Procedura ratyfikacyjna Traktatu konstytucyjnego	IX-216
9.5. Okres refleksji	IX-218
9.6. Prace nad nowym traktatem rewizyjnym (okres Prezydencji niemieckiej)	IX-220
9.7. Mandat Konferencji Międzyrządowej 2007	IX-222
9.8. Okres prac Konferencji Międzyrządowej 2007	IX-226
9.9. Procedura ratyfikacyjna Traktatu z Lizbony	IX-230
9.10. Po referendum w Irlandii	IX-235
Literatura uzupełniająca	IX-238
Podstawowe dokumenty	IX-239
Pytania podsumowujące	IX-239
 Indeks	IX-241